LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose

Dalis Queens apskrityje (N. Y. $$11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

TH LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 12 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Ketvirtad., Sausio (Jan.) 17, 1957 ★★★★ METAI 47-ti

KRISLAI

Apie pažangiąją spaudą.
"Russkij Golos" sukaktis.
Ukrainiečių bėdos.
Vilniaus "Tiesa" apie L. Prūseikos knygą.

Rašo R. Mizara

Čia paduosiu kai kurių žinių apie amerikinės (neangliškosios) pažangios spaudos buitį.

Rusų dienraštis **"Russkij Golos"** šių metų vasario mėnesio 1 d. minės savo gyvavimo 40 metų sukaktį.

Ta proga leidėjai skelbia vajų, kad sukelti $30,000 dienraščiui išlaikyti.

Bet ilgai ėjęs dienraščiu ukrainiečių laikraštis "Ščodennie Visti" (jei gerai susiebizuoju) su šių metų pradžia pastapo savaitraščiu.

Priežastis, vertusi ukrainiečius tai padaryti: stoka jėgų, vyriausiai techninių.

—:—

Žydų dienraštis **"Freiheit"** pradėjo vajų $200,000 sukelti. Leidėjai sako: tokia suma jiems būtinai reikalinga, norint laikraštį palaikyti per šiuos metus dienraščiu.

Armėnai, vengrai, italai, vokiečiai, graikai palaiko savo savaitraščius.

Visi suminėtieji laikraščiai išeina New Yorke.

Lenkai leidžia įdomų savaitraštį Detroite. Ten pat išeina bulgarų ir rumunų savaitraščiai.

Čekai ir kroatai leidžia savo savaitraščius Cikagoje.

Latviai tebeleidžia mėnesinį laikraštį Bostone.

Suomiai leidžia savo dienraštį Wisconsin valstijoje.

—:—

Pasikalbėk su bet kuriuo suminėtų laikraščių administratorium ar redaktorium, ir išgirsi tą patį: **sunku verstis. Kodėl?**

Senoji karta miršta, jaunoji, čia gimusi ir augusi, nesidomi savo tėvų kalba. O prie to viso: nemaža bailesnių-silpnesnių žmonių, makartizmo įbaugintų, bijosi pažangiąją spaudą prenumeruoti.

Tačiau kiekvienoje tautinėje grupėje yra užsigrūdinusių pažangiosios spaudos patriotų, kurie uoliai veikia, nieko nepaisydami, kad išlaikytų laikraščius.

—:—

Pažangieji lietuviai yra kai kuriais atžvilgiais laimingesni: jie dar vis pajėgia išlaikyti du dienraščiu: **Laisvę** ir **Vilnį.**

Mūsų laikraščio B-vės metinis suvažiavimas įvyks sausio 27 d. Draugai ir draugės, rūpinkimės, kad šis suvažiavimas būtų didelis, kad jis mūsų laikraštį sutvirtintų. Siųskite sveikinimus, o su jais — dienraščiui dovanų.

—:—

Dar nesuėjo metai, kai buvau Čikagoje. Ten turėjome su vilniečiais gražų mitingą, kuriame priėjome tokios išvados: L. Prūseika turėtų būti keletui mėnesių paleistas iš Vilnies redakcijos, kad jis galėtų rašyti savo atsiminimus.

Tuoj po to jis sėdosi knygą rašyti. Na, ir šiandien jo knyga "Atsiminimai ir dabartis" jau plačiai recenzuojama ir Lietuvos spaudoje.

Vilniaus "Tiesos" redaktoriaus pavaduotojas **St. Laurinaitis** parašė trijų kolumnų L. Prūseikos knygos recenziją, palankiai, gražiai apie Leono veikalą atsiliepdamas. (Skaitykite St. Laurinaičio straipsnį šios dienos Laisvėje.)

Girdėjau, kad iš Prūseikos knygos ištraukų telpa š. m. žurnalo "Pergalės" num.1-ajame.

Smagu!

Senatorius Humphrey ragina ištraukti visas okupacines karo jėgas iš V. Vokietijos

Washingtonas. — Demokratinis senatorius Hubert H. Humphrey (iš Minnesotos) sako, kad Amerika turėtų susiderėti su Tarybų Sąjunga ir ištraukti visas okupacines karines jėgas iš Vakarų Vokietijos, jeigu Sovietai ištrauks savo iš Rytų Vokietijos. Kaip žinia, Tarybų Sąjunga jau praeityje paskelbė, kad ji pasirengusi ištraukti savo jėgas, o Jungtinėse Tautose Kuzniecovas šią savaitę pasakė, kad Tarybų Sąjunga ištrauktų savo jėgas iš visų Varšuvos pakto šalių, jeigu amerikiečių, britų ir francūzų jėgos būtų ištrauktos iš Atlanto pakto šalių.

Senatorius Humphrey yra Amerikos delegacijos Jungtinėse Tautose narys. Jis sakė, kad pritaria Lodge'o patiektam nusiginklavimo pasiūlymui, bet jis norėtų pridėti ir karinių jėgų ištraukimo iš Vokietijos punktą.

Humphrey sakė, kad kada nors Vokietijos valdžia, ir tai nebus amžinai Adenauerio valdžia, kuri dabar valdo Vakarų Vokietiją, pradės savaimingai siekti suvienyti Vokietiją. Tada iškils ir reikalavimas ištraukti okupacines jėgas. Jau būtų geriau, sako Humphrey, jeigu mes iš kalno susitartume su Sovietais ir tas jėgas ištrauktume.

Demokratinio senatoriaus Humphrey pareiškimas sukėlė nemažą suirutę Washingtone. Administracija nepatenkinta ir atsakingi Eisenhowerio patarėjai sako, kad Humphrey "maišosi į nesavus reikalus".

SENIS IR DVYNUKAI SUDEGĖ JERSEY CITY

Jersey City. — Didelis gaisras trijų aukštų mediniame name 305 Pine St. kaštavo tris gyvybes. Gaisre sudegė dvejų metų dvynukai Janice ir Dennis Cooper ir 80 metų senelis Charles Zawadski. Keturi gaisrininkai, kurie bent kiek susižeidė bandydami juos išgelbėti, turėjo būti nuvežti į ligonines.

Eisenhoweris pasveikino premjerą H. Macmillaną

Londonas. — Naujasis Britanijos toriškas premjeras Haroldas Macmillanas gavo draugišką sveikinimo telegramą nuo prezidento Eisenhowerio. Macmanas atsakė panašia telegrama, žadėdamas gerinti santykius tarpe šių dviejų šalių.

Amerika įsakė T. S. kariniam atašei išvykti

Washingtonas. — Amerikos valdžia paskelbė, kad Tarybų Sąjungos karinio atašės asistentas majoras Juri Krylovas yra "persona non grata" (nepageidaujamas asmuo) ir prašė Sovietų valdžios, kad jis kuo greičiau būtų ištrauktas iš šios šalies.

Kaltinimas prieš tarybinį karinį pasiuntinį yra, kad jis per tarpininkus supirkinėjo elektrinius įtaisus, taipgi, kad jis bandęs gauti karines paslaptis.

Manoma, kad majoras Krylovas jau apleido šalį.

(NBC praneša iš Maskvos, kad Amerikos ambasada ten tikisi, jog Sovietai, atsakydami į tą žingsnį, pareikalaus iš Amerikos atšaukti vieną ar kitą savo karinį pasiuntinį.)

Montgomeryje

Negrai nebijo KKK grasinimų

Montgomery. — Apie 500 negrų dalyvavo mitinge, kuriame kalbėjo protestantų pastorius M. L. King, jaunas anti-segregacinio autobusų boikoto vadovas. Negrai susirinko į mitingą, nors KKK rasistai iš anksto grasino, kad mitinge bus išsprogdintos bombos, jis bus apšaudytas, ir taip toliau.

King sakė, kad Montgomery negrai vadovaujasi Gandžio "taikingo pasipriešinimo" metoda kovoje už savo teises. Jis sakė, kad rasistiniai chuliganai klysta, jeigu jie mano, kad vienu kitu bombu sprogdinėjimu gali sulaikyti negrų kovą. "Čia, Montgomery", sakė jis, "rasistai turėtų išsprogdinti bent 50,000 negrų namų, jeigu jie tikisi sulaikyti mus".

Washingtonas. — Amerikos karinė žvalgyba gavusi žinių, kad Sovietai pristatė Sirijon MIG-17 tipo reaktyviniu (jet) karinių orlaivių. Sakoma, kad tai pirmas siuntinys ir būsią daugiau jų.

Varšuva. — Francūzijos Komunistų partijos delegacija rengiasi atvykti Varšuvon.

Vėliausios žinios

Iš viso pasaulio

Varšuva. — Sugrįžęs iš kelionės po Lenkijos provincijos miestus, Kinijos premjeras Čou En-lajus pasirašė po draugingumo pareiškimu su Lenkija. Komunikatą išdirbo Čou ir Lenkijos užsienio reikalų ministras Rapackis traukinyje pakelyje Varšuvon. Čou En-lajus jau išvyko Budapeštan, Vengrijon. Tenykštis radijas iš anksto paskelbė, kad Kinija žadėjo Vengrijai $50,000,000 vertės paskolą.

Washingtonas. — Washingtono valstijos demokratinis senatorius H. M. Jackson sako, kad Eisenhowerio administracija neturi mažiausio įrodymo, jog Artimiesiems Rytams gresia agresijos pavojus iš Tarybų Sąjungos pusės.

Montgomery, Ala. — Vietiniai autobusai, kurie buvo sulaikyti virš savaitę, vėl pradėjo riedėti, bet tik dienos metu. Jie dabar nesegreguoti. Policija žada bausti tuos, kurie priešinsis segregacijos pabaigimui.

Jungtinės Tautos. — Azijos-Afrikos blokas reikalaus sankcijų prieš Izraelį, jeigu izraeliečiai neištrauks savo karių iš Gazos srities. Izraelio užsienio reikalų ministrė Golda Meir atsiskubino, kad ginti savo šalies poziciją Generalinės asamblėjos debatuose.

New Yorkas. — Iš tremties grįžęs buvęs komunistų vadas Potashas teisme pripažino, kad grįžo nelegaliai. Jo advokatė Mary Kaufman paskelbė, kad Potashas kovos už teisę pasilikti šioje šalyje, kur randasi jo žmona ir vaikai.

Varšuva. — Specialiai sudaryta darbininkų milicija palaikys tvarką sekmadienį kuomet vyks seimo rinkimai. "Trybuna Ludu" ragino darbininkus ir jaunimą palaikyti tvarką ir neleisti reakciniams elementams rinkimų dienoje sukelti neramumus. Varšuvoje darbininkų milicijos grupės jau pradėjo patruliuoti gatves.

Dabar ieško komunistų ir vengriškų bėglių tarpe...

Washingtonas. — Veikiantis senatinės vidujinio saugumo komisijos pirmininkas Olin D. Johnstonas (demokratas iš South Carolinos) dabar pradėjo ieškoti komunistų tarp. . . vengrų pabėgėlių. Esą, jis gavęs žinių, kad tarp tūkstančių šion šalin atvežtų vengrų randasi ir komunistų, kurie atvyko tik tam, kad skleisti komunistinę propagandą.

Vienas maskuotas ir po slapyvarde pasislėpęs pabėgėlis liudijo senatiniam komitetui ir aiškino, kad į pabėgėlių tarpą įsimaišė Vengrijos AVH (slaptosios policijos) narių. Senatorius Johnstonas dabar pataria visai sulaikyti pabėgėlių įleidimą šion šalin bent nekuriam laikui.

Kaip žinia, amerikiečių imigracijos pareigūnai egzaminuoja pabėgėlius dar Austrijos stovyklose ir veža Amerikon tik tuos, kurie jiems atrodo esą pilnai patikimi.

El-Arišo gyventojai sveikino įžygiavusius jugoslavų karius

El-Arišas. — Apie pusvalandis po to, kaip izraeliečiai nuleido savo vėliavą nuo miesto valdybos pastato ir jų paskutiniai džypai apleido miestą, į El-Arišą įžygiavo jugoslavų dalniai, atstovauja Jungtines Tautas. Izraeliečiai buvo uždraudę El-Arišo gyventojams paskutinę dieną pasirodyti gatvėse. Bet tuoj po jugoslavų pasirodymo gatvės prisipildė žmonėmis, kurie iškėlė Nasserio ir Tito paveikslus. Pasirodė obalsiai "Tegyvuoja Nasseris!" "Tegyvuoja Tito!" "Tegyvuoja Chruščiovas!"

Virš El-Arišo miesto valdybos vėl suplėvėsavo Egipto vėliava ir Egipto policija jau perėmė tvarkos palaikymą. Jugoslavai, kurių atvyko apie 600, neradę, kur apsistoti, nes izraeliečiai sistematingai sunaikino visas kareivines. El-Arišas turi 20,000 gyventojų ir yra didžiausias miestas Sinajuje.

Izraeliečiai dar laiko keliolikos mylių ruožą Sinajuje prie Gazos ir Gazos sriti. Jie taipgi laiko bazę Sinajaus pusiasalio pietuose prie Raudonosios jūros įlankos. Jie sakosi tos bazės neapleisią, iki jiems nebus garantuotas laisvas plaukinėjimas Raudonąja jūra.

Varšuva. — Lenkija ir Britanija pasirašė trijų metų prekybos sutartį. Lenkija Britanijoje vyriausiai pirks mašinas savo anglies kasykloms, taipgi laivų, vilnos ir kitų reikmenų. Britanija pirks Lenkijoje žemės ūkio produktų.

Egiptas perima svetimšalių valdomus bankus, apdraudos agentūras, finansų įstaigas

Kairas. — Egipto valdžia padarė dar vieną žingsnį link pilnos Egipto nepriklausomybės: paskelbta, kad Egiptas perims visus užsieniečių valdomus bankus, apdraudos agentūras ir visokias finansines įstaigas. Pirmiausia bus perimtos įstaigos, kurias kontroliuoja britai ir francūzai, tai yra, tie, kurie pravedė invaziją prieš Egiptą. Kitų užsieniečių valdomos įstaigos Egipte gaus penkerius metus, per kuriuos turi laipsniškai "suegiptėti", tai yra, parduoti bent didesnę dalį savo akcijų Egipto piliečiams ir savo personalu samdyti egiptiečius.

Egipto spauda sako, kad šis žingsnis yra toks pat svarbus, kaip buvo Suezo kanalo nacionalizavimas. Finansinio gyvenimo suegiptinimas yra žingsnis, sako Egipto spauda, kuris pastato Egiptą priešakyje daugumos buvusių kolonialių šalių. Net tokiose šalyse kaip Indijoje ir Indonezijoje finansinį gyvenimą dar žymiai kontroliuoja britai ir olandai.

Finansinio gyvenimo suegiptinimas paliečia ir amerikiečius, kurie Egipte dabar turi nemažai finansiniu interesų.

Egipto valdžia, betgi, pabrėžia, kad kol kas suegiptinimas liečia tik finansines istaigas, o ne pramonę. Užsienio firmos, išskiriant britų ir francūzų, dar vis kviečiamos investuoti Egipte.

Demonstracijos Ispanijoje dar vystos plačiau

Madridas. — Katalonijos provincijos sostinėje Barcelonoje studentų ir darbininkų demonstracijos prieš Franco valdžią ir aukštas važiuotės kainas tęsiasi. Savaitės pradžioje buvo pranešta, kad Franco policija lazdomis išvaikė studentų demonstraciją ir suėmė 20 jų. Padėtis pasidarė tokia rimta, kad valdžia atskubino policinius sustiprinimus iš Madrido ir Saragosos.

Barcelonos universiteto rektorius prof. Emilio Buscaron prašė valdžios, kad suimti studentai būtų paleisti.

Autobusų, tramvajų ir požemio traukinių boikotas tęsiasi. Barcelonoje paskleisti lapeliai, kurie ragina gyventojus nevartoti šių transporto priemonių ir tokiu būdu priversti valdžią sumažinti važiuotės kainas.

Vengrijoje

Du sukilėliai nuteisti mirt

Budapeštas. — Vengrijos teismas nuteisė mirti du sukilėlių vadus, J. Dudą ir Istvaną Horvathą. Dudas pasižymėjo sukilime sostinėje Budapešte, kur jis vadovavo reakcinių sukilėlių būriui, kurie atakavo užsienio reikalų ministeriją. Tai buvo dar premjero Nagy'o režimo dienomis ir Nagy'o valdžia Dudą suėmė, bet per vėlyvesnius įvykius Dudas pabėgo iš kalėjimo ir tik neseniai vėl pateko į policijos rankas.

Istvanas Horvath vadovavo dešinių sukilėlių būriui Bakony miškuose. Tie sukilėliai atliko daug kriminalinių nusikaltimų.

Kadaro kabineto narys Marosanas tuo tarpu apskelbė, kad Vengrijoje bus sudaryta platesnė valdžia, bet tik po to, kai tvarka bus pilnai atsteigta. Tas bus pasiekta, sakė jis, ginklu ir sunkiu darbu. Valdžia paskelbė, kad uždraudė Socialistų (socialdemokratų) partijos veiklą, nes jos veikimas siekė skaldyti darbininkų klasę.

Lenino ir J. Stalino mauzoliejus atdaras

Maskva. — Lenino-Stalino mauzoliejus, kuris buvo uždarytas per keletą mėnesių, nes ten buvo daromas remontas, vėl atdaras. Kaip paprastai, ilgos žmoniu eilės susirenka, kad įeiti mauzoliejun.

Louisville, Ky. — General Electric iš savo vietino fabriko atleido iš darbo 500 darbininkų.

Scranton, Pa.

MIRĖ

Jurgis Banislauskas-Benson, 86 metų amžiaus. Gyveno Moscow, Pa. Mirė ligoninėje, sausio 15 d. Kūnas pašarvotas Walter Pėstininko koplyčioje, 1721 No. Main St., Scranton, Pa. Lankymo val. 2 dieną.

Laidotuvės įvyks sausio 18 d., iš Metodistų bažnyčios, i Metodistų kapines, Daleville, Pa.

Velionis paliko nuliūdime sūnu Jimmy (Jokūbas) ir marčią: dukteri Mrs. Katrina Moore, Chester, Pa.; seseri Katrina Alekną, Tenafly, N. J., ir 4 anūkus.

Šią žinia telefonų pranešė P. Šlekaitis iš Scrantono. Jis sakė vėliau parašys apie velionio mirtį ir laidotuves.

ORAS NEW YORKE
Giedra ir šalta

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

KOVA DĖL "EISENHOWERIO DOKTRINOS"

DĖL PREZIDENTO Eisenhowerio reikalavimo, kad Kongresas užgirtų jam teisę siųsti ("jei bus reikalo") Amerikos karius į Artimuosius Rytus, vis kyla daugiau ir daugiau balsų, protestuojančių žmonių.

Tie balsai, tvirti balsai, reiškiami ne tik socialistiniame pasauly, ne tik neutralėse šalyse, o ir pačioje Amerikoje, ir Anglijoje, ir kitose kapitalistinėse šalyse.

Aišku, norintieji tą "doktriną" atmesti, žino, jog dabar laikas prieš ją pasisakyti. Tie, kurie priešingi karui, kurie priešingi kolonializmui, kurie priešingi kišimuisi į kitų šalių reikalus, jaučia, kad jų pareiga pasakyti tai savo kongresmanams, senatoriams, tarti žodį savo organizacijų mitinguose ir spaudoje.

Nemanykime, kad "Eisenhowerio doktrina" yra mažas dalykas. Ne! Tai didelis, tai pavojingas dalykas. Amerikai įsikišus į Artimuosius Rytus su kariuomene, galėtų užsiliepsnoti karas, iš kurio išsivystytų pasaulinis karas.

Va, kas sudaro didžiausį pavojų!

—:—

AMERIKINIS Prietelių Komitetas (Kveikerių "Friends Committee") savo biuletiny, siuntinėjamame nariams, skatina juos tuojau kovoti prieš "Eisenhowerio doktriną."

Biuletinis skatina kveikerius siųsti telegramas, laiškus, atvirukus savo kongresmanams ir senatoriams, reikalaujant, kad jie pasisakytų prieš tą "doktriną." Kurie kveikeriai išgali, privalo asmeniškai matytis su kongresmanais ir senatoriais ir jiems gyvu žodžiu pasakyti, kad balsuotų prieš.

Eleonora Rooseveltienė, velionio prezidento našlė, griežtai pasisako prieš "Eisenhowerio doktriną." Ji teisingai sako, kad Artimųjų Rytų klausimus turėtų spręsti Jungtinės Tautos, o ne viena Amerika. Be to, Rooseveltienė siūlo, kad Jungt. Valst. vyriausybė tartųsi su Tarybų Sąjungos vyriausybe, ir kad abidvi jos "išlygintų" visus tuos nesusipratimus, kurie, jų nuomone, Artimuosiuose Rytuose yra iškilę.

Anglų darbiečių kairysis vadovas Aneurin Bevan nurodo, jog "Eisenhowerio doktrina" labai paneigia Jungtines Tautas.

Žodžiu, daug žymių veikėjų kapitalistiniame pasauly kelia protestą prieš prez. Eisenhowerio pasimotą žygį.

Iš demokratų vadovų tik vienas Trumanas pilnai užgiria "Eisenhowerio doktriną," dar pridėdamas kai kurių savo "prismokų." Bet Trumanas, kaip kiekvienam yra žinoma, buvo įvėlęs Jungt. Valstijas į karą Korėjoje.

HUMPHREY BOGART

PRIEŠ TRIS DIENAS Hollywoode miręs Humphrey Bogart buvo žymus kino aktorius, vienas įžymiausių.

Mėgo jį jauni žmonės, mėgo suaugę, mėgo seni. Tai buvo talentuotas vyras, dažniausiai atlikdavęs roles su revolveriu rankoje, bet tai nepadarė jo publikai neapkenčiamu. Atžagariai: jį publika mėgo.

Humphrey Bogart gimė New Yorke 1899 metų gruodžio 25 d. Pirmiau vaidino scenoje, o vėliau įstojo į filmų pasaulį ir ten savo darbu ir talentu iškariavo sau pirmaujančią vietą.

Bogart mirė nuo vėžio ligos—nuo ligos, kuri be laiko kas metai iš gyvųjų tarpo išplėšia daug žmonių.

KRUVINAS AKTAS

GRUODŽIO 27 DIENĄ, minint Tų Keturių sušaudymo 30-metines, Vilniaus "Tiesa" išspausdino fotostatą Akto, fašistų pasirašyto tuojau po to, kai keturi Lietuvos darbininkų vadovai buvo sušaudyti. Jis skamba taip:

AKTAS

1926 metų gruodžio mėn. 27 d. 5 val. 20 min. Kauno Karo Komendanto įsakymu raštu 27881 Nr. buvo įvykdytas Karo Lauko Teismo sprendimas Požėlos Karolio, Čiorny Rafaelio, Greifenbergo Juozo ir Giedrio Kazio byloje, dalyvaujant Kauno karo Komendantūros Karo Policijos Mokyklos Vyr. leit. Zankevičiui su (dvidešimtos) 20 tos mokyklos kareivių, karo Ligoninės gydytojui Kapitonui Bruzdeiliui ir Karo Ligoninės kapel. kun. Sabaliauskui 4 val. 15 min. nusmerktieji buvo paimti iš kalėjimo. 5 val. atvežti į sušaudymo vietą. 5 val. 05 min. Vyr. leit. Zenkevičiaus buvo paskelbtas galutinas teismo sprendimas su patvirtinimu.

Su kunigu 5 val. 06 min. "atsisakė,"

5 val. 10 min. nusmerktiesiems buvo leista išreikšti savo paskutinius norus ir prašymus "prašė greičiau vykdyti bausmę." 5 val. 12 min. nusmerktieji buvo pririšti prie stulpų ir užrištos akys. 5 val. 14 min. Vyr. leit. Zenkevičiaus ženklu dvidešimt kareivių šovė į nusmerktųjų širdis ir galvas. 5 val. 15 min. gydytojas konstatavo sušaudytųjų Požėlos Karolio, Čiorny Rafaelio, Greifenbergo Juozo ir Giedrio Kazio mirtį ir pastarųjų lavonai buvo užkasti iš anksto paruoštom duobėm.

Vyr. leit. Zenkevičius
Kun. Sabaliauskas
Gydyt. Kapit. Bruzdeilius

Vilniaus "Tiesa" Apie L. Prūseikos Knygą "Atsiminimai ir Dabartis"

Praėjusių metų gruodžio 23 d. Vilniaus "Tiesoje" telpa to laikraščio redaktoriaus pavaduotojo St. Laurinaičio straipsnis-recenzija L. Prūseikos knygos "Atsiminimai ir Dabartis," kurią išleido ALDLD. Straipsnis pavadintas: **"Tauraus patrioto - kovotojo kelias."** Žemiau spausdiname straipsnį ištisai.—**Red.**

—:—

Daug aukų sudėjo lietuvių tauta, kovodama už savo nacionalinį ir socialinį išsivadavimą, už savo šviesesnę rytdieną. Tūkstančiai geriausių lietuvių tautos sūnų ir dukrų įrašė į istorijos puslapius nemirtingo dirvyriškumo ir pasiaukojimo žygdarbius. Ne tik Lietuvoje, bet ir būdami nublokšti už savo gimtojo krašto, šimtai lietuvių darbo žmonių kovojo už socialistinę Lietuvą, už didžiojo darbininkų klasės reikalo pergalę.

Vienas iš tokių kovotojų yra Amerikos lietuvis, liepsningas proletarinis publicistas, Čikagoje išeinančio pažangaus lietuvių dienraščio "Vilnies" redaktorius Leonas Prūseika (Albertas Vabalas). Šio kuklaus žmogaus, bet didžio kovotojo, tauraus patrioto gyvenimo kelias tikrai yra įžymus, jo nuopelnai lietuvių tautai ir ypač lietuviams emigrantams Amerikoje — labai dideli. Neseniai Jungtinėse Amerikos Valstybėse išleista L. Prūseikos atsiminimų knyga padeda susidaryti pilnesnį vaizdą apie jo gyvenimą ir kovą, jo meilę ir atsidavimą savo tautai, savo kraštui, socializmo idėjoms.

Leonas Prūseika pradėjo revoliucinės kovos kelią dar šio šimtmečio pradžioje Liepojos gimnazijos moksleivių rateliuose, platindamas marksistinę literatūrą, aktyviai dalyvaudamas socialdemokratų partijos veikloje. Sunkus tai buvo darbas, ypač tuo laikotarpiu, kai po pirmosios Rusijos revoliucijos šalyje siautėjo juodašimtiška reakcija. Neišvengė persekiojimo ir Leonas Prūseika. 1909 metais, kai jis ruošėsi vykti tęsti mokslo į Peterburgą, caro žandarai jį sulaikė ir uždarė Suvalkų kalėjime.

Čia L. Prūseika susiriša su tuo metu tame pat kalėjime sėdėjusiu V. Mickevičium-Kapsuku. Autorius su didžia pagarba atsiliepia apie Kapsuką ir jo įtaką jam bei kitiems politiniams kaliniams, formuojant teisingas pažiūras į gyvenimą, į revoliucinį judėjimą.

"Vienas iš ryškiausių momentų gyvenimo Suvalkų kalėjime, — rašo Prūseika, — buvo tos keturios ar penkios dienos, kada aš buvau kameroj su Kapsuku... Apie partijos reikalus kalbėjomės daugiausia. Kalėjime ir aš pakairėjau. Menševizmas pradėjo išgaruoti."

Porą metų iškalėjęs Suvalkų kalėjime, L. Prūseika buvo nuteistas ištrėmimui į Sibirą iki gyvos galvos, atėmus visas teises. Caro satrapai po teismo dar bandė palaužti revoliucionierių įvairiais demagogiškais pažadais, siūlydami apgailestauti savo "nusikaltimus" ir prašyti caro malonės, žadėdami visokeriopą paramą. Bet jaunasis revoliucionierius liko nepalaužiamas. Jis tvirtai atkirto cariniam prokurorui: "Kito kelio aš nepasirinksiu."

Neilgai išbuvo Sibire L. Prūseika. Jis ryžosi rizikingam žygiui pabėgti iš ištrėmimo, ir 1911 metų rudenį jam tai pasisekė. Trumpam sustojęs tėviškėje, jis pereina Vokietijos sieną ir išvyksta į Jungtines Amerikos Valstybes.

1912 metais L. Prūseika jau dirba Amerikoje išeinančio pažangaus lietuvių laikraščio "Laisvės" redakcijoje. Nuo to laiko L. Prūseika pradeda didelį darbą lietuvių emigrantų tarpe, skleisdamas socialistines idėjas, telkdamas juos į pažangias organizacijas, vystydamas plačią kultūrinę veiklą. Jis aktyviai dalyvavo kuriant ir vystant Lietuvių Socialistų sąjungą. Su L. Prūseikos vardu glaudžiai yra susiję Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos įkūrimas ir stiprinimas nuo anų laikų iki pastarųjų dienų. Tiesa, būdamas aktyvus socialistinių idėjų propagandistas L. Prūseika neišvengė ir klaidų. Jis savo atsiminimuose pripažįsta "Laisvės" tuo metu užimtą neteisingą centristinę poziciją bei kitas klaidas. Jas šalinti Prūseikai padėjo tuo metu į Ameriką atvykęs V. Kapsukas, kuris įliejo gaivią srovę į Amerikos lietuvių darbininkų judėjimą.

Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos pergalė įkvėpė naujų jėgų L. Prūseikos visuomeninei veiklai. Nepaisydamas nuolatinių persekiojimų, jis drąsiai žengė pažangiosios lietuvių emigracijos gretose. Dirbdamas publicistinį darbą "Laisvėje," "Darbe," įvairiuose darbininkiškuose spaudos organuose, kalbėdamas darbininkų mitinguose, jis ryžtingai ir atvirai demaskuodavo kapitalistinį pasaulį, skiepydavo darbininkams šviesesnės ateities viltį. Dar 1917 metų pabaigoje Prūseika parašė knygą apie K. Marksą, jo gyvenimą ir darbus, paruošė paskaitą apie lietuvišką poeziją bei dirbo versdamas iš kitų kalbų pažangius veikalus.

Visa L. Prūseikos publicistika persunkta tvirtu tikėjimu darbininkų klasės reikalo teisingumu, socializmo pergale gimtajame krašte Lietuvoje, rūsčia neapykanta lietuvių tautos išdavikams—buržuaziniams nacionalistams. Pastarojoje aštraus publicisto knygoje labai ryškiai parodyta visų antiliaudinių buržuazinių nacionalistinių partijų evoliucija pradedant šio šimtmečio pradžia ir baigiant šiomis dienomis: nuo caro valdžios batlaižių vaidmens iki visiško politinio bankroto, galutinai atitrūkus nuo savo tautos kamieno ir atsidūrus už dolerius samdomų plunksnagraužių vaidmenyje.

Savo knygoje, plačiai nušviesdamas lietuvių emigracijos politinį gyvenimą Amerikoje, L. Prūseika kartu apžvelgia pagrindinius lietuvių tautos istorijos etapus pastaraisiais dešimtmečiais.

Su didžiu pasipiktinimu jis aprašo buržuazinių nacionalistų padarytas žaizdas lietuvių tautai.

Po fašistinio perversmo Lietuvoje Amerikos lietuvių pažangiosios jėgos išvystė plačią kovą, nukreiptą prieš fašistinį režimą. Vienas iš įžymiausių šio sąjudžio organizatorių bei vadovų buvo Leonas Prūseika. Ryžtingas jo protesto balsas prieš fašistinius smurtininkus skambėjo Amerikos lietuvių kolonijų darbininkų susirinkimuose, aštria satyra išsiliedavo pažangiosios lietuvių spaudos skiltyse.

Su karštu pritarimu, su didžia pagarba Tarybų Sąjungos tautoms L. Prūseika sveikino Tarybų valdžios atkūrimą Lietuvoje 1940 metais. Savo knygoje autorius pasakoja apie tai, kokį džiaugsmą šis istorinis įvykis sukėlė pažangiosios lietuvių emigracijos gretose ir kokį sąmyšį ir desperaciją — įvairių degradavusių antiliaudiškų partijų vadeivių tarpe.

Rūsčiomis Didžiojo Tėvynės karo dienomis L. Prūseika su savo bendraminčiais pažangiais Amerikos lietuvių veikėjais R. Mizara, A. Bimba ir kitais organizavo Amerikos lietuvių tarpe pagalbos tiekimą Tarybinės Armijos junginiuose kovojusiems lietuviams ir šauniesiems partizanams. Aštriu ir taikliu proletarinio publicisto žodžiu L. Prūseika demaskavo fašizmą ir hitlerinių okupantų pakalikus.

Kaip liepsningas patriotas L. Prūseika sveikino Lietuvos išvadavimą iš hitlerinių okupantų jungo, socialistinę statybą savo gimtajame krašte. Jo kovingas publicisto žodis dabar nukreiptas prieš tuos, kurie šmeižia Tarybų Lietuvą, kurie norėtų atgal pasukti istorijos ratą ir grąžinti Lietuvoje dvarininkų, buožių ir kapitalistų valdžią. Būdamas tvirtai įsitikinęs socialistinės santvarkos jėga ir neįveikiamumu, L. Prūseika rašo: "Kaip smetoninis košmaras nepajėgė užchloroformuoti lietuvių tautos kovingumo, taip ir naujų kryžiuočių konspiracijos nepajėgs priversti lietuvių tautą grįžti iš socialistinio kelio... Mes visi... privalome giliai įsisąmoninti, kad lietuvių tauta ėjo prie socialistinio idealo ne akių plotu, bet per vieškelį amžių plačių, per sunkias kovas ir išmėginimus. Tas kelias ją atvedė į didžią Tautų Draugystę."

Knygos pabaigoje L. Prūseika įdėjo išsamų straipsnį su reikšminga paantrašte "Atkritusiems nuo gimtojo kamieno." Jame autorius analizuoja likimą tų žmonių, kurie karo bei pokario metais pasitraukė iš Lietuvos, atsidangino į Ameriką ir atitrūko nuo savo tautos. Iš pradžių kai kurie iš jų, nurodo autorius, dėjosi herojais, prometėjais, kurie čia sukursią stebuklus ir į padanges iškelsią tautinę kultūrą. Bet greit jiems teko nusiivilti. Dabar vis plačiau ir liūdniau skamba desperacijos balsai. Autorius patiekia nusivylimo kupinus L. Dovydėno, J. Švaisto ir kitų pasisakymus Amerikos spaudoje. L. Dovydėnas tarp kita ko rašo: Mums gresia dvasinis paralyžius, "kuris epidemiškai plinta ypač naujųjų atėjūnų tarpe."

L. Prūseika ryškiai parodo, kaip lietuvius dvasiškai luošina amžinose rietenose paskendę įvairūs reakcinių organizacijų vadeivos, kuriems "lietuvystė yra tik fasadas, tik iškaba."

Dvasiškai suluošintam pabėgėlių gyvenimui L. Prūseika priešpastato audringai besivystančią nacionalinę kultūrą Tarybų Lietuvoje, augančius kultūrinio fronto darbuotojų kadrus. "Lietuvos žemės druska,—rašo autorius, — likosi senoj tėvynėj—ten, kur Nemunas banguoja, kur Šešupė miela plaukia. O kiek naujo intelektualio atžalyno priauga Lietuvoj ir kultūriniam fronte, ir industriniam fronte, ir žemės ūkio fronte. Ne šimtai, bet tūkstančiai ir tūkstančiai jaunuolių per šį dešimtmetį išsimokslino ir subrendo socialistinio darbo pareigoms. Kokia milžiniška talka!"

Autorius daro išvadą, jog teisingiausias kelias suklaidintiems yra grįžti į laisvąją socialistinę Lietuvą, kurioje audringai vystosi ekonomika ir kultūra, kur kiekvieno laukia kūrybinis darbas savo tautos liaudies gerovei.

Ši ir daugelis kitų L. Prūseikos parašytų knygų, per kelis dešimtmečius periodikoje išspausdinti šimtai straipsnių yra persunkti beribe meile savo tautai, savo gimtajam kraštui ir nemirtingomis proletarinio internacionalizmo idėjomis. Savo tautos šviesią ateitį L. Prūseika visuomet siejo ir sieja su bendrojo darbininkų klasės reikalo pergale. Autorius su didele pagarba kalba apie Tarybų Sąjungą, didžiąją Komunistų partiją, kurios skaidria šviesa nuželia kelius žmonijai į didžią ateitį.

Žinomas Amerikos lietuvių pažangus veikėjas, Leono Prūseikos bendraminčis ir draugas Antanas Bimba, neseniai, siųsdamas į Lietuvą savo kūrinius, viename iš laiškų rašė:

"Kas liečia honorarą, tai jūs ten, draugai, per daug nesirūpinkite. Mes jo nesitikime ir mažai tepaisome. Tikėsite, ar ne, bet nė vienas mūsų pažangus Amerikos lietuvis rašytojas nėra gavęs nė vieno cento honoraro už savo kūrinius. Jei tik jums pasirodo tinkamu ir naudingu, imkite ir leiskite. Mums brangiausias honoraras, tai džiaugsmas, matant mūsų darbo ir pastangų įvertinimą, tai žinojimas, kad nors savo gyvenimo saulėleidyje susilaukėme tos dienos, jog ir mes galime nors tuomi prisidėti prie socialistinės Lietuvos atstatymo ir stiprinimo."

Daug ką pasako šie žodžiai. Jie kalba apie didį šių žmonių pasiaukojimą, kuklumą ir patriotizmą, atsidavimą kilniajam liaudies gerovės reikalui. Vienas iš tokių kuklių žmonių, taurių patriotų, ir yra L. Prūseika, nuėjęs ilgą kovotojo kelią už darbininkų klasės, lietuvių tautos šviesią ateitį.

Lietuvių tauta, kuri broliškoje tarybinių tautų šeimoje sėkmingai kuria savo šviesią rytdieną, didžiai gerbia ir aukštai vertina savo sūnus ir dukras, kurie visą gyvenimą paaukojo kovai už liaudies reikalus. Lietuvių tautos didžios pagarbos nusipelnė Leonas Prūseika.

St. Laurinaitis

Žinios iš Urugvajaus

Literatūros dekadencija

Montevideo. — Poetas Pablo Neruda savo akimis netiki, kaip demokratiškiausioje Pietų Amerikos šalyje, Urugvajuje, gali būti neišpasakyta moralinė literatūros dėkadencija, tiesiog progresistinės literatūros krizė, kaip Čilėje ir kitose pusiau kolonialinėse šalyse. Jis sako: "... Čilėje sveika literatūra neturi galimybės vystytis. Rašytojas neuždirba, kad galėtų pragyventi ir savo kūrinius išleisti. Pavyzdžiui, Gabriela Mistral, bendradarbiaudama laikraštyje 'El Hercurio', gaudavo 2 mizernus dolerius už straipsnį".

Kuomet Neruda važiavo į Urugvajų, progresyvūs čilėnai rašytojai įteikė jam savo raštus, manydami, kad Urugvajuje bus galima jų kūrinius atspausdinti ir paskleisti į platų pasaulį. Bet ir čia, kaip Čilėje, jis susitiko su tais pačiais sunkumais. Leidyklos leidžia pigią, dekadantinę, degeneratinę literatūrą ir ja perpildo visas rinkas.

Poetas šaukia viso kontinento rašytojus vienytis ir ragina, kad visi susivienije reikalautų iš valdžių mažinti karines išlaidas ir tą dalį paskirtų artistinei kūrybai; valdžių biudžeto pagalba įsteigti tarptautinį knygyną ir knygų leidyklą, iš kur sklystų sveika literatūra į visas broliškas šalis.

Tik tada bus išgelbėta šio kontinento literatūra nuo dekadencijos. Tada liaudis turės galimybės kultūrėti, progresuoti.

As.

Nori aukštesnio fėro

New York Central Railroad kompanija prašo Public Service Commission teisės pakelti Westchester pavieto važinėtojams fėrą 33 procentais.

Statys studentams centrą

Pratt Institutas nutarė statyti studentams centrą už $1,313,000 ant Ryerson St. ir Willoughby Ave., Brooklyne. Darbas bus baigtas 1958 metų rudenį.

Atsišaukimas į Lietuvių Literatūros D-jos narius

Rezoliucija vienbalsiai priimta Lietuvių Literatūros Draugijos Pirmos apskrities konferencijoje 6 d. sausio

Per 42 metus savo gyvavimo Lietuvių Literatūros Draugija puoselėjo lietuvišką knygą ir sukrovė mūsų progresyvei visuomenei neįkainuojamai svarbų kultūrinį lobyną. Ji davė knygos mylėtojams daugiau kaip 60 knygų, neskaitant to indelio progresyvėn žurnalistikon, kokį davė Draugijos leidžiama "Šviesa".

Lietuvių Literatūros Draugija tapo giliai įprasminta mūsų gyvenimo tradicija. Bet ji nenori ir negali būti vien tik tradicija. Ji buvo ir pasiryžus būti gyvenimišku faktoriumi mūsų išeivijos kultūriniame ir bendrai visuomeniškame fronte.

Šiame periode Lietuvių Literatūros Draugijai tenka veikti kitokioje aplinkumoje, negu tolimoje ir ne taip tolimoje praeityje.

Viena, mūsų nariai senstelėjo ir nemažas jų skaičius neturi tiek energijos, kiek seniau turėjo. Dėl tos priežasties mūsų tarpe yra ir pesimistų, kurie labiau palinkę žiūrėti į praeitį, negu į ateitį.

Antra, mes negalim nepripažinti, kad Literatūros Draugija, nepaisant visų pastangų, nepajėgė įtraukti į savo eiles bent kiek didesnį skaičių Amerikoje gimusių lietuvių. Tai didelis minusas.

Trečia, mums dabar tenka veikti sąlygose, kada mūsų išeivijoje priviso tokios rūšies tariamų "tautos vaduotojų", rašeivų ir šiaip jau agitatorių, kurie sėja demoralizaciją, dekadentizmą ir pesimizmą, kėsindamiesi pasukti istorijos ratą atgal prie dievomūkų ir kryžių gadynės. Tas mišrus politinis choras, kurio nugarkaulį sudaro mesijošiai dipukai, paveikia ir tūlus elementus senoje išeivijoje.

Šiose sąlygose Lietuvių Literatūros Draugija turi dar labiau pabrėžti, jog ji vystė ir vystys savo veikimą socialistinio realizmo pagrindu, kad ji gynė ir gins demokratinius principus ir progreso reikalą ir nenusileis reakcijos krankliams, pažangos ir demokratijos priešams. Su jais negali būti jokių kompromisų.

Nors amžiumi ir pasenę Lietuvių Literatūros Draugijos nariai yra ištikimi ir giliai lojalūs savo organizacijai. Tas lojalumas yra didžiavertis moralinis kapitalas, kuris, paleistas agitacijos apyvarton, gali daug duoti Lietuvių Literatūros draugijos sustiprinimui.

Chicagos ir apylinkių kuopų konferencija, atstovaujanti Pirmąją apskritį, atsišaukia į LLD narius panaudoti visus savo agitacinius gabumus ir susiburti ryžtingose pastangose, kad sustiprinus LLD šimtais naujų narių.

Argi tai nėra apsileidimas, kad nemažas progresyvių lietuvių skaičius, nemažas skaičius pirmeiviškų laikraščių skaitytojų nėra šios organizacijos nariais!

Šiais metais susikoncentruokime tame svarbiausiame darbe. Į tą tašką muškime visi bendros iniciatyvos energija ir polėkiais.

Ir geriausia naujų metų rezoliucija bus bevertė, jeigu ji pasiliks tik ant popieriaus.

Šioje konferencijoje mes galime pasidžiaugti tūlais naujais reiškiniais, kurie yra naujovė mūsų santykiuose su kultūriniu gyvenimu senoje tėvynėje. Eilė Rojaus Mizaros apysakų, kurias praeityje išleido Literatūros Draugija, pasirodė naujuose leidiniuose Lietuvoje ir tai daug didesniuose tiražuose, negu šioje šalyje. Kaip girdėt Tarybų Lietuvoje rengiasi išleisti rinktinius raštus Seno Vinco, Stasio Jasilionio ir Kaiškaičio. Ši literatūrinio bendradarbiavimo užuomazga itin reikšminga.

Antra puse vertus, Amerikos lietuviai ir vis labiau įvertina literatūrinę kūrybą tokių plunksnos darbuotojų, kaip Mykolaitis-Putinas, Žukauskas - Vienuolis, Venclova, Guzevičius, Bieliauskas, Šimkus ir daugelis kitų.

Nei platusis vandenynas, nei desperatiška šmeižtų kampanija, kurią veda vietiniai atžagareiviai, nepajėgė ir nepajėgs pažeisti kultūrinio sambuvio tarpe tos pačios tautos brolių ir seserų, nežiūrint, kur jie gyventų.

V. MYKOLAITIS-PUTINAS

SUKILĖLIAI

Kovų dėl žemės ir laisvės vaizdai 1861-1864 metais

(Tąsa)

Pranaitis aiškiai pasisakyti vengė. Tiesa, su keliais narsiais vyrukais jis turi saugią prieglaudą Žaliojoje girioje. Taip, jis pagąsdino ir pakratė vieną-kitą ponelį, nes gyventi juk reikia. Dabar vasarą, tai pramisti nesunku, o rudenį pažiūrėsią. Rytojum jie per daug nesirūpina.

Žiūrėjo Petras į sulysusį, apžėlusį Pranaičio veidą, į jo apdriskusius darbužius, ir gailestis spaudė jo širdį. Jis bandė prikalbėti draugą mesti tą pavojingą plėšikavimo kelią, patraukti kur nors į Žemaitiją ir susirasti geresnę, doresnę duoną. Ne šiemet, tai kitąmet prasidės sukilimas, gausime žemės ir gyvensime niekam nekliūdomi.

Bet Pranaitis nė klausyti apie tai nenorėjo. Nesą jam kitokio kelio, nė kitokio gyvenimo. Sukilimą ruošią ponai, ir kvailas, kas tikisi geresnio gyvenimo.

Jis nutilo, panarino galvą, atsirėmė ant alkūnės ir kažką sunkiai mąstė. Tylėjo ir Petras. Iš ano krašto aikštės sklido skardus kalbėtojo balsas, bet žodžių nebuvo galima suprasti.

Pagaliau Pranaitis pakėlė galvą, atsisėdo tiesiai, apkabino rankomis kelius ir, įsmeigęs į Petrą savo karštligiškai degančias akis, prašneko sunkiai valdydamasis:

— Tu nori žinoti, dėl ko aš toks? . . Dėl ko susidėjau su razbaininkais? . . Dėl ko man niekas nemiela? . . Jei nori, pasakysiu. Žinau, kad tu suprasi. Taigi, jei nori žinoti — Ieva mane šaukia. . . Nuo praeito rudens, nuo to atsitikimo aš neturiu ramybės. Aš niekam to nesakiau, nė neparodžiau. Žinai, aš ne kokis pliurza. . . Valdytis moku. Norėjau užmušti Skrodskį ir Rubikį, dvarą padegti. Paskui Ieva pradėjo man sapnuotis. . . Kaip gyva. . . Atsimeni Kėdainius, tą Gugį, paraką, didelį žvėrį? . . Jau tada aš pagalvojau, kas tas didelis žvėris. O tu dar Ievą priminei. Kai ištrūkau Šilėnuose iš Skrodskio saldotų, aš vietos sau nerandu. Vėl Ieva ėmė sapnuotis. O apie mišką jau ir anksčiau galvojau. Tad ir išėjau. . . O kas man?. . . Dabar vasara, girioj gražu. Žvėrienos užtenka, mažų žvėriukščių. . . O didelio aš nepamiršau. . . Tegu ateis ruduo. Tada. . . .

Jis nebaigė ir taip pasiliko besėdįs į tolį įbestu klaikiu žvilgsniu. Petras nieko jam nesakė, nesiginčijo, neįtikinėjo. Jis gerai žinijo atkaklų draugo būdą.

Tuo tarpu aikštėje kalbėtojas staiga nutilo. Pasigirdo šūkavimai, ir daugelio balsų ošimas. Prakalba, matyti, pasibaigė. Pranaitis pakilo nuo žemės ir pro krūmo šakas atsargiai pažvelgė į aikštę.

— Būk ramus, — padrąsino jį Balsys.
— Kas čia tave pažins? . .

— Pažins-nepažins, pripratau būti atsargus. O bijoti, tai aš nieko nebijau, kol turiu, va, šitą.

Jis išsitraukė iš po trinyčių didelį, juodą pistoletą ir pasūpavo jį rankoje.

— Gerai muša! Žadėjau ir tau parūpinti. Bet kažin. . . Mums reikalingesni. Na, lik sveikas. Žmonės ima vaikščioti.

Jis įsikišo atgal pistoletą ir greitai dingo miško tankmėje.

Petras išlindo iš krūmų ir iš lėto nuėjo aikštės pakraščiu, žvalgydamasis, bene pamatys kur Katrytė. Pro jį praėjo keli vyrai šnekučiuodami:

— Kai kalba Mackevičius, tai yra ko paklausyti.

— Matai, ir jis sako, kad mokėti už žemę nereikia.

— Ponams tai jo kalba nelabai patiko.

— Kur patiks! Žemės iš savo rankų paleisti nenori.

— O Mackevičius sako, kas kokią žemę dirba, tai jo ir yra.

— O kas neturi, tai gaus.

— Kažin ar gaus? Iš kur visiems paimsi?

— Iš grafų atims.

—Tuščios šnekos!

—Tai ką? Su ponais eisi? . .

(Bus daugiau)

PANTERA

Rašo FARMERKA

MANO PAŠNEKESIS SU IŠSIGANDUSIA KAIMINKĖLE

(Pabaiga)

Pradžioje septyniolikto šimtmečio, tiesa, New Yorkas buvo jau diktas kaimelis su apie dešimtimi tūkstančių. Bet šiaip šitoj šalyje gyventojų dar taip kaip nebuvo. Tiesa, imigrantai arba ateiviai, kaip ir mes, tada jau ateidinėjo čia iš kai kurių pasaulio kampų, bet buvo iš viso tokių ateivių čia tik apie 8 ar 9 milijonai, o dabar mes turime jau net apie 160 milijonų, ir tai dar šimtai tūkstančių akrų žemės guli dykos — nedirbamos, neapgyventos, tatai galima įsivaizdint, kad čia šioj šalyj tada džiaugėsi ir linksminosi čielos kaimenės įvairiausių laukinių gyvulių ir žvėrių. Tikrųjų amerikonų arba indijonų irgi buvo labai mažai, tik apie vienas milijonas. Ant vietos įsikurt pas juos nebuvo palinkimo, nė reikalo. Šeimyna ar grupė kur susisuko sau lizdą lyg paukščiai nuregzdami iš žolių ar miklių šakų šėtrą, tai ir stuba jam.

Aš turiu klausimą, net nuo kėdės pakildama pareiškė mano baimingoji kaiminka.

Na, sakyk gi.

Kodėl juos ir visus nesnėdė panteros?, tarp tiek žvėrių ir tik šakų lindynėse gyvenančius?

Labai gerai, mieloji, klausimas svarbus ir vietoje. O atsakymas, todėl, kad panteros žmonių mėsos nenorėjo, jom nepatinka. Tie liutaipanteros geriau mėgo jaunus stirniukus, veršius, paukščius, kurie turi mažai pasipriešinimo. Negana, kad žmogus jiems baisiau atrodė, bet šitas baisūnas dar vis ir kokį ginklą aštrų-smailą nešasi, kas žvėriui baimę įvaro. Žmonės taipgi ugnį kūrendavo, ko visi žvėrys bijo. Ant kiek yra žinoma, tai iš viso buvo tik apie pustuzinis atsitikimų, kad netyčia patera, išsigandusi žmogaus, atakavo jį. Indijonai visai negaudė ir nežudė žvėrių bereikalngai. Jie daugiausia naudojo tik laukinius galvijus, buffalus-bizonus tik dėl maisto ir odos, iš kurios jie daug ką mokėjo pasidaryt..

Kuomet šitoj apylinkėj, palei Hudson upę, jau buvo tai šen tai ten įsikūrę daugiau imigrantų kolonistų, žvėrim atėjo blogi laikai dėl dviejų priežasčių. Viena, dėl to, kad tarp ateivių buvo daug pirklių, kurie vertėsi supirkinėdami žvėrių ir gyvulių kailius, o antra bėda, tai šitos didelės katės, panteros. Jos patyrė, kad daug lengviau pasigaut naujakurio ūkininko avį, paršą, kumeliuką ar veršiuką, negu slampinėt girioje ir visaip taikstytis pagaut gyvuliuką iš prigimties mokantį geriau save apsisaugot. Naminių gyvulių jiem ir mėsa buvo skanesnė. Žmonės augino gyvulius, lesino paukščius, o būriai panterų iš kalnų ir miškų juos tėmijo ir darė planus, ką ims vakarienei, kaip tik naktis savo juoda skraiste viską apdengs. Tokiai padėčiai esant, žmonėm parūpo ieškot išėjimo. 1760-ais metais priekin išstojo vienas ūkininkas, labai įpykęs ant panterų, kad anos, esą, jo visas ožkas išnaikino. Jis suorganizavo apie du šimtus kolonistų, apsirūpino ginklais ir padarė didelę medžioklę.

Gaila, kad baltas žmogus yra palinkęs padaryt labai didžiulių klaidų. Taip ir šitas organizatorius Shwartz'as jau iš pat pradžios savo užmojo padarė klaidą. Todėl jį praminė "Black Jack". Jo medžiotojai užėmė 30 mylių pločio ir 100 mylių ilgio plotą tankiausio miško tarpe Hudsono pakraščių ir Pennsylvanijos. Jie tik tame žemės rėžyje nušovė 41 panterą, 109 vilkus, 112 lapių, 114 girinių kačių, 17 juodų meškų...

Nustok, nustok, jau nepasakok daugiau, — drūčiai savo galvą veržd ama su vaiko palute drebančiu balsu sušuko mano kaiminkėlė prieš langą stovėdama.

Staiga prie jos priėjau, pačmiau už rankų lyg atsisveikinimui ir simpatiškai šypsodamasi tariau: Gaila man tavęs, jaunuole, gražute mamyte. Tu drebi iš baimės be jokio reikalo. Aš gi sena ir šluba, o nė vilkų, nė liutų, nė meškų nebijau. Na, tu pajausk per mano rankas, ar aš drebu?

Ji įdėbė savo rudas lyg tik pražydusių gvaizdikų akis į mano ir tiriančiai paspaudė mano rankas.

Ne, tu nedrebi — bet ir aš nedrebu.

Tai taip ir reik, reik nesibaimint, kad dėl visko, ką ausys girdi, akys mato, kinkos drebėtų. Taip ilgainiui ir apdyla nervai, kad žmogus net pelės bijo. Jokias baiminančias mintis reik nedasileist, mest iš galvos. Tai biskį po biskį žmogus ir persimaino — sutvirtėja. Nusiimk tą varžtą nuo savo garbinės karūnos ir sėsk į krėslą. Dabar aš tau jau tik apie gražius gyvulius minėsiu.

Didelėse giriose gyvena ne tik pavojingi žvėrys, bet ir geri gyvuliai. Yra labai gražių laukinių gyvulių, kitas tarytum žydi kaip daržo gėlė— tikras padaras vaizduojas girių gamtos darže. O šitie gražnoliai nekalti, be jokių gynimosi prietaisų gyvuliai yra masiniai naikinami plėšrių jų žvėrių. O minėtas Shwartz'as į tai atidos nekreipė. Jie šovė ir žudė, kas tik gyvas girioje sukrutėjo. Jie nušovė 98 stirnas, du didžiosios rūšies briedžius, 111 galvijų-buffalų ir apie 600 višokių mažesnių gyvūnėlių. Jų mėsos jie visai neėmė, tik kailius ir galvijų liežuvius. Mat, iš Europos jau čia buvo prismukę kailių pirklių - vertelgų, tai jie ir pražydo džiaugsmu dėl didelio kailių derliaus.

Ne taip žiūrėjo į tą beprasmišką gyvulių žudymą kita pusė. Tikrieji amerikonai arba indijonai greitai suprato, kad atėjūnai iš kito žemės krašto pasimojo sužeisti jų laisvą naturalų gyvenimą, išžudydami jų gyvulius ir užteršdami dvėseliena orą. Jie siuntė Shwartz'ui prašymus ir protestus, kad šis liautųsi savo pragaištingą darbą dirbti. Bet viską naikinančios medžioklės tęsėsi. Tada indėnai, prisitaikę, užmušė Shwartz'ą. Nuo tada prasidėjo medžioklė ne tik ant žvėrių ir gyvulių, bet ir ant žmonių — indijonų. Medžioklės tęsėsi veik per šimtą metų. Didžiulės knygos prirašyta, kokie baisūs dalykai dėjosi. Atėjūnai žudė gyvulius, žvėris ir žmones sykiu. Taip ir išnaikino.

Kaiminka, ruošdama kūdikį grįžimui namo: Tai labai žingeidi istorija, atrodo, kad tie mūsų pirmtakūnai ateiviai buvo labai žiaurūs.

Ji paėmė kūdikį, o man padavė pundelį nešt ir, mano lydima, išėjo namo.

80 MILIJONŲ TRŪKSTA

N. Y. miesto budžeto direktorius Beame aiškina, kad miestui dabar reikią apie 80 milijonų dolerių daugiau, kad savo budžetą subalansuoti. Jis todėl norėtų kelti įvairius taksus.

Atsinaujindamas prenumeratą pridėk vieną kitą doleriuką Laisvės paramai.

PHILADELPHIA, PA.

HELP WANTED-MALE

Salesmen. Immediate openings for 3 men for our new office. High immd. percentage earnings. Excellent opportunity for ambitious young men. To work for one of the largest national electrical sales Co. in this area. Many extras incl. pension plan and insur. **ELETROLUX CORP., 8102 W. Chester Pike, Upper Darby, Pa. Ask for Mr. Vastardis. Any day bet. 10-12 A. M. HI. 6-5702.**
(11-17)

AUTOMOBILE Salesmen. We prefer an exp. man in this field. However if you are amb. & not afraid of hard wrk, we will train you to sell the car most people prefer. We have a very lib. comm. & bonus plan. Our men are earning as much as $1500 per month. Demonstrator avail., plenty of floor time. Assoc. yourself with a house that has enjoyed 38 yrs. of honest, fair dealings. Pref. given to man residing in lower Bucks Co. for appt. call **LI. 8-5595 or Doylestown 947. Mr. Hendrickson.**
(11-13)

MAŠINISTAI. Tuojau priimami. Reikalingi prie Engine lathes, milling machine, tekintojas ir lydytojas, su patyrimu. Nėra skirtumo amžiuje. Visos apdraudos. Kreipkitės: **H. & H. MFG. CO., Sycamore & Mille Rds., Clifton Heights, Pa. MA. 3-8900.**
(4-13)

HELP WANTED—FEMALE

Comptometer Operator. Steady position. Pleasant working cond. Aircond. office. 5 days, Mon. thru' Fri. Salary commensurate with ability and exp. Liberal vacation and welfare insurance benefits. Apply Mr. Carey or Mr. Patton. **GENERAL BAKING CO., 300 E. Godfrey Ave., PL. 5-3440.**
(11-17)

Stenografistė ir reikalų vedėja dėl nuo Ugnies Apdraudos Kompanijos. Gražus ofisas žemutinėje dalyje miesto. 37½ valandų. Patyrimas nereikalingas, mes sutinkame išmokinti biznio. Šaukite **Mr. Wight.**

WA. 2-2730.
(7-13)

Brockton, Mass.

Kviečiame į Banketą

Šį sekmadienį, Sausio-Jan. 20-tą, 1-mą valandą dieną, įvyksta šaunus banketas su gražia programa, kurią išpildys **South Bostono Liaudies Choro Vyrų Grupė,** vadovaujant St. Paurai.

Taipgi bus duodami geriausi valgiai, pagaminti pačių geriausių gaspadinių. Kviečiame ne tik bostoniečius, bet ir iš apylinkės atsilankyti. Pelnas nuo šio banketo yra skiriamas dienraščiui Laisvei.

Vieta 318 Broadway

Iš Laisvės redakcijos šiame bankete dalyvaus **Antanas Bimba.** Pasirūpinkim visi, kad šis banketas būtų sėkmingas, kad jo pasisekimas pralinksmintų Laisvės bendrovės dalininkų suvažiavimą.

Nuoširdžiai kviečiame visus,
Liet. Lit. Draugijos 2-ra Kuopa

Brockton, Mass.

Liet. Literatūros Draugjios 6 kuopa ruošia draugišką vakarą su arbatėle ir užkandžiais, įvyks šeštadienį, Sausio-Jan. 19 d., pradžia 7-tą val. vakare, Lietuvių Tautiško Namo žemutinėje svetainėje, 8 Vine St., Montello, Mass.

Turėsime ir svečią iš Laisvės redakcijos. Kviečiame visus atsilankyti. Ypač apšvietą branginanti pasirūpinkite pribūti. Tai bus pirmas šiais metais mūsų suėjimas ir pasikalbėjimas spaudos reikalais.

LLD 6 Kp. Valdyba

Sausio 27ta

Svarbi diena apšvietą branginantiems Amerikos lietuviams, nes tą dieną—sausio-Jan. 27—įvyks dienraščio Laisvės bendrovės dalininkų suvažiavimas. Prasidės 10 valandą ryto.

●

Po Suvažiavimo, Vakare Bus

BANKETAS

Valgiai bus duodami 6-tą valandą vakare
Taipgi bus daili koncertinė programa

●

Suvažiavimas ir Banketas Bus

Liberty Auditorium

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

●

Prašome išanksto įsigyti banketo bilietą, nes **BANKETUI BILIETAS $3.00 ASMENIUI** rengėjams svarbu išanksto žinoti kiek bus publikos, kad tinkamai ją aprūpinti valgiais.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Brockton, Mass.

Laisvės šėrininkų suvažiavimas visai netoli. Todėl nepavėluokime su pasveikinimais, prisidėdami dolerį kitą. Visuomet suvažiavimia būna geroj nuotaikoj, kuomet jie gauna finansinės geros talkos.

—:—

Čion du draugai darbuojas dėl Daily Worker finansinės paramos. Daug kas jau pasipirko paramos tikietų. Baigiame sukelti $50. Kurie dar nepirkote (tiketų), prašomi prisidėti su doleriu kitu. Tuomi paremsite darbininkišką anglų kalba dienraštį.

—:—

Laisvės vajus jau eina prie pabaigos. Montelloj mažai gauta talkos, bet vistiek einame pirmyn. Pažiūrėjau į skaitytojų sąrašą iš Walpole, Mass. Ten yra skaitytojų, kurių prenumerata užvilkta. Kodėl jie taip daro aš nesuprantu. Man rodos, norwoodiečiai juos turėtų matyti ir pakalbėti, kad atsinaujintų dienraštį.

George Shimaitis

Teatruose

Madison Square Gardene antradienį prasidėjo spektakliai ant ledo — Ice Follies. Kas mėgsta stebėti meninį čiuožinėjimą, baletą ant ledo, ir panašius dalykus, tą galima rasti tame spektaklyje. Tai didžiausias savo rūšies spektaklis šalyje.

* * *

Ketvirtadienį ir penktadienį Brooklyno Muzikos akademijoje (30 Lafayette Ave.) bus rodomas filmas "Russia Uncensored". Tai esąs Russ Potterio Tarybų Sąjungoje suktas dokumentinis filmas, kuris rodąs gyvenimą Tarybų Sąjungoje "tokį, koks jis yra", sako garsinimai. Filmas niekad nerodytas New Yorke. Jis yra apie dviejų valandų ilgio. Bileto kaina doleris su puse. Pradžia pusė po aštuntos vakare.

Kokia to filmo tendencija, ar jame Tarybų Sąjunga rodoma iš kraštutiniai krečiamo taško, ar tik realistiniai, nežinia.

* * *

Art teatraš (8th St. prie 5th Ave.) rodo naują francūziską filmą "Sniegas buvo juodas" ("The Snow Was Black"). Tai esąs psichologinis filmas, vaizduojantis, kas atsitinka, kai jaunas jautrus vaikinas atidengia, jog jo motina prostitutė. Kritikai sako, kad filmas rimtas.

* * *

Brooklyne teatras "Fox" (Flatbush ir Nevins) rodo "The Giant", filmą, kurį dauguma pažangių kritikų skaitė geriausiu praeitų metų Amerikos gamybos. Filmas pagamintas pagal Edna Ferber to paties pavadinimo knygą. Vaidina Elizabeth Taylor, Rock Hudson, James Dean ir Caroll Baker, ta, kuri turi vadovaujončią rolę filme "Baby Doll".

* * *

Visi RKO teatrai rodo filmus "The Girl He Left Behind", su Tab Hunter ir Natalie Wood, ir "Strange Intruder" su Ida Lupino.

* * *

Rooftop teatre scenoje statomas veikalas "Volpone", kuriame vaidina pažangiečiams gerai žinomi aktoriai Howard da Silva ir Alfred Ryder.

AREŠTUOTA 10 ŽULIKŲ

Dešimts žulikų, pasivadinusių Fire Departmento inspektoriais, pakliuvo į policijos nagus. Jie terorizavo namų savininkus Brooklyne ir kyšiais išgavę apie $100,000.

La Marcos egzekucija Sing Sing kalėjime, kuri turėjo būti pravesta šią savaitę, atidėta, nes jis apeliuoja į aukštesnį teismą. La Marca nuteistas mirti už Weinbergerių kūdikio kidnepinimą.

TARP LIETUVIŲ

LDS 3-osios Apskrities pirm. A. Matulis šaukia LDS Brooklyno ir apylinkės kuopų valdybų susirinkimą šeštadienį, sausio 19, 11 val. ryto, Liberty Auditorijoje.

Galima jausti, kad šis kuopų valdybų pasitarimas su apskrities komitetu bus labai svarbus. Reikėtų visoms šios apylinkės kuopoms turėti tame susirinkime atstovybę.

Po susirinkimo g a l ė s i m e daugiau apie tai parašyti.

. . . . .

Neseniai mačiau Motiejų Dobinį. Jis ir vėl skundžiasi nesveikata. Sako, kas nors į kojas įsikibo ir neduoda jam ramybės.

Šiuo metu turime nemažai sergančių draugų. Metams daugėjant, tai ir visokios kvarabos greičiau prikimba.

. . . . .

Viena dienraščio skaitytoja anadien atsilankiusi į Laisvės įstaigą, barėsi, kodėl mes nieko neparašėme apie jos vyro sirgimą.

Gaila, kad nebuvo laiku parašyta. Bet kas kaltas? Kalti tie, kurie žino, kad draugas serga, bet nieko Laisvei nepraneša. Neturėdama pranešimo, redakcija juk negali nieko apie ligonį parašyti.

Taigi, ažuot barti redakciją, reikėtų patiems tuojau pranešti. Redakcija laukia įvairių žinių iš lietuvių gyvenimo ir mielu noru jas patalpina.

J. G.

Ragina lesinti mieste esančius paukštelius

Paukščių apsaugos draugija prašo visų New Yorko gyventojų šių šalčių dienomis lesinti žvirblius ir kitus miesto paukštelius. Tokiuose šalčiuose, ypatingai prisnigus, jiems labai sunku trupinius rasti. Gyventojai raginami savo darželiuse ir kitur paskleisti valgio trupinių.

Dirbti miestui turėtų būti geriau, bet....

Dirbti miestui turėtų būti geriau, negu privatinei kompanijai, žikriausiai iš socialinio saugumo taško, bet taip nėra, jeigu kaip pavyzdį paimtume New Yorko miesto Transporto autoritetą (TA).

Transporto Darbininkų unija (TWU) per savo programą WABD stotyje patiekė pavyzdį. Thomas Curran, turįs 67 metus amžiaus, dabar gyvena iš pensijos. Jis dirbo Third Ave. transporto kompanijai, privatinei firmai. Dabar jis gauna iš kompanijos pensijos $166,66 mėnesiui, o iš valdžios $98.50. Jis šiaip taip iš tos pensijos gali pragyventi. Bet Roosevelt Watts, TA samdinys, autobuso vairuotojas, po pasitraukimo pensijon gaus tiktai $166 mėnesiui ir nieko negaus iš visa-šališkosios valdžios. Jis negalės su tokia menka pensija pragyventi..

TWU stengėsi įrodyti ne kad privatinės firmos tokios geros, bet kad miestas, kuris turėtų būti geresnis, yra dar blogesnis.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS).
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

BROOKLYN, N. Y.

JUOZAS RUSECKAS

Tapo mirties atskirtas nuo savo mylimos šeimos ir mūsų visų 1957 metų sausio 7 d. Gailime gero, pažangaus draugo. Reiškiame užuojautą jo liūdinčiai šeimai ir giminėms.

V. Baltrušaitis
O. Baltrušaitienė
A. Bimba
J. Gasiūnas
J. Gužas
S. Sasna
M. Stakovas
O. Stakovienė
J. Vinikaitis
S. Vinikaitienė

Amalgameitai steigs centrą savo pasenusiems nariams

Siuvėjų unija — Amalgamated Clothing Workers of America New Yorke turi apie 7,000 narių, kurie nedirba, gyvena iš pensijos. Kaip dabar yra, tie seni unijistai yra unijos pamiršti. Bet taip nebus ilgai. Amalgameitai, kurie buvo pirmi eilėje dalykų, kaip tai unijų sveikatos centcentrą tiems senyviems nariams.

Tuo centru bus S. Hillmano sveikatos centro (16 East 16th St.) šeštas aukštas. Ten rasis poilsio salės, radijai, televizijos aparatai, skaityklos, lošimai. Taipgi bus vedami visokie kursai, kaip tai rankdarbių, tapybos, skulptūros, literatūros ir t.t.

Amalgameitų veikėjas Hollanderis sako, kad daugelis siuvėjų ir pasiekę 65 metus amžiaus nenori eiti pensijon, nes jų gyvenimas pasidaro begaliniai nuobodus, tuščias, ir jie bijo "mirti dar gyvi", kitaip sakant, pasidaryti nenaudingais visuomenės nariais.

Dabar steigiamas centras, sakė jie, tikriausiai negali pilnai išrišti tas problemas, bet jis bent prisidės nors kiek padaryti senelių gyvenimą įdomesniu ir pilnesniu.

Centras bus atidarytas po dviejų trijų mėnesių. Juom galės naudotis ne tik patys senyvi unijistai, bet ir jų svečiai.

Susikimšimas miesto ligoninėse dabar esąs ne taip jau blogas

Ligoninių komisijonierius Dr. Basil C. MacLean sako, kad padėtis miesto ligoninėse žymiai pagerėjo. Miestas išlaiko 28 municipalines ligonines ir poilsio namus. Anksčiau baisus susikimšimas vyravo visur, o dabar tiktai penkiose ligoninėse. Statyba varoma pirmyn ir susikimšimas šiais metais gal bus visai baigtas, nors tas nereiškia, kad miestas turės pakankamai lovų visiems ligoniams.

Kovo mėnesį nauja miesto ligoninė bus atidaryta Elmburste, Coney Island ligoninė bus praplėsta. Harlemo ir Greenpointo ligoninės modernimamos ir praplečiamos.

Didžiausias susikimšimas, sako komisijonierius MacLean, vyrauja Bellevue ligoninės psichiatriniame (proto ligonių) skyriuje, kur susikimšimas labai kenksmingas geram gydymui. Taipgi bloga padėtis Goldwater Memorial ligoninėje chroniškoms ligoms, kur randasi daug vėžio ligonių, Triboro ligoninėje, kur gydomi džiovininkai, ir Riverside ligoninėje, kur laikomi jauni narkotikų vartotojai.

Harlemo ir Greenpointo generalinėse, tai yra, visų ligų, ligoninėse dar nemenkas susikimšimas, bet padėtis gerėja.

Bendra komisijonieriaus išvada: dalykai eina geryn, bet galėtų būti geresni.

Prašymas Brooklyno kriaučiams

Malonūs draugai, Amalgameitų unijos prosytojų skyriaus nariai, Brooklyn, N. Y.

Kreipiuosi į jus su prašymu. Aš dirbau siuvyklose Brooklyne, New Yorke ir apylinkėse nuo 1909 m. ligi 1930 m. Dabar randuosi Lietuvoje. Jūs labai prašyčiau prisiųsti man paliūdijimą, kuris man yra reikalingas gavimui socialinio aprūpinimo skyriaus pensijos. Nepagailėkite truputį triūso. Už tai būsiu jums dėkingas. Jūs paliūdykite, kad aš prigulėjau prie unijos, su jūsų antspauda ir notarine antspauda.

Su pagarba,
Petras M. Pakinkis
2—4 Daugirdo gatvė,
Kaunas, Lietuva
USSR

PA'IEŠKOJIMAS

Ieškome Kaluševičiaus Antano, kilusio iš Lietuvos, Jezno valsčiaus, P a v e r k m i ų kaimo. Jis anksčiau gyveno Pittstono mieste. Jeigu esate gyvas, tai prašome atsiliepti broliui Jonui ir sesutėms Monikai, Marijonai, Anelei, Karolinai, Emilijai ir Elenai. Adresas: Lithuania, USSR, Jezno rajonas ir paštas. Sal. Nėries g-vė, nr. 4. Kaluševičiūtė Anelė.

(10-12)

Galima matyti gerą filmą Lenkų Klube

Šį šeštadienį ir sekmadienį bus rodytas garsus Al. Kordos filmas "Things To Come" lenkų Polonia klube, 201 Second Ave., N. Y., klubo naujojoje patalpoje.

Pradžia šeštadienį kaip 8 val. vakare, sekmadienį — 3:30 val. po piet.

Filmas p a r o d o sekančio šimtmečio žmonių gyvenimą, kaip nupiešta savo knygoje garsusis anglų rašytojas H. G. Wells.

Priedų bus rodoma Laurel ir Hardy komedija. Įžanga veltui.

C. Nowacki

Columbia universitetui auka

Newyorkiečiai Willis Booth ir žmona paskyrė $1,900,000 Columba universitetui sunaudoti įrengimui studentams centro. Tai jie padarė pagerbdami mirusį savo sūnų Ferris, 24 metų amžiaus.

Reikalauja didesnių algų

Mokyklų galvos (principalai) reikalauja pakelti jų algas iki $15,000, bet jie nieko nesako, kad mokytojų yra permažos algos.

SERGA

Stasys Brusokas vėl smarkiau susirgo

Pirmadienio vakare su A. Bimba aplankėme Stasį Brusoką jo namuose, 60 Doscher St., Brooklyne. Radome jį gulint sofoje ir televiziją tėmijant.

Stasys skundėsi, kad jo sveikata einanti blogyn. Dabar nebegalįs iš namų išeiti, mažai tegalįs vaikštinėti. Jo maloni žmona jam visais būdais gelbsti.

S. Brusokas yra LDS 13 kuopos prezidentas ir Lietuvių Namo Bendrovės direktorius. Jis — veiklus draugas, tai dabar nepasitenkinęs, kad negali su kitais draugais susieiti, pasitarti.

Reikėtų jį aplankyti. Tai bus jam lengviau nuobodžias dienas ir naktis praleisti.

Linkime jam sustiprėti ir vėl su mumis dalyvauti.

J. G.

New Yorko spaudoje

Visi New Yorko laikraščiai pašventė daug vietos filmų aktoriaus Humphrey Bogarto mirčiai. Bogart buvo beveik newyorkietis — nors jis buvo Hollywoodo gyventojas, jis beveik pusę laiko praleisdavo šiame didmiestyje, kur buvo gerai žinomas naktiniuose klubuose ir kabaretuose. Jis dažnai įsiveldavo į visokius skandalus ir panašiai.

Bogartas sakydavo, kad jis turi dažnai aplankyti New Yorką kad pasisemti stiprybės ir įkvėpimo savo vaidinimui. Jis sakydavo, kad jo rolėms, būk tai gengsterio, detektyvo, kapitono jūroje arba šiaip užkietėjusio vyro, jam reikalinga laiks nuo laiko pasiklausyti, kaip kalba New Yorko uosto krovikai, trokų vairuotojai.. New Yorkas, sakydavo jis, yra "kietas miestas — kaip tik vieta man..."

* * *

"News", "Mirror", "Journal-American" ir "World-Telegram" pasisakė prieš Tito vizitą šioje šalyje. "Times", iš kitos pusės, mano, kad toks vizitas būtų geras dalykas, nes labiau priartintų Jugoslaviją prie Washingtono politikos.

$500 UŽ UŽMUŠĖJO ATPAŽINIMĄ

Leo. J. Salerno siūlo $500 tam, kuris atpažins dviejų apysenių moterų užmušėją, kuris savo automobiliu jas suvažinėjo ir pabėgo.

SENUTĖ UŽSIMUŠĖ

Newyorkietė 79 metų senutė Addie Goodstein iškrito nuo 14-to aukšto ir užsimušė.

PRANEŠIMAI

PHILADELPHIA, PA.

LLD 10 kp. susirinkimas įvyks sausio 20 d., 2:30 v. dieną, 1150 N. 4th St. Nariai malonėkite būti laiku, turime daug reikalų apkalbėti. Taipgi reikia duokles pasimokėti už 1957 m. Taipgi yra narių, kurie dar neužsimokėjo už 1956 m. —Vald.

(11-13)

BROCKTON, MASS.

LLD 6 kp. ruošia draugišką vakarą, sausio 19 d. LTN kambariuose, 7 v. v. Turėsime ir svečių iš Laisvės personalo. Prašome visus narius ir ne narius dalyvauti. Įėjimas veltui. Apkalbėsime apie siuntimą delegato į Laisvės Bendrovės dalininkų suvažiavimą.

Liuosybės Choras tebegyvuoja. praktikas turi kas trečiadienio vakarą. Vadovas Alb. Potsius. Kurie mylite dainuoti, prašome ateiti. Choras nutarė turėti pirmą parengimą, vakarienę ir koncertą, vasario 22 d., 7 v. v. LTN salėje. Prašome pasižymėti ant kalendoriaus, nepamirškite dalyvauti.

Geo. Shimaitis (10-13)

WORCESTER, MASS.

Atydai LDS 57 kp. narių

LDS 57 kuopos susirinkimas tapo atidėtas į sausio 17 d. iš priežasties didelės sniego audros sausio 10 d. Įsitėmykite ir kitiem pasakykite ateiti į susirinkime sausio 17 d.

Kp. Valdyba (10-12)

Brooklyno moterims

Moterų Klubo svarbus susirinkimas įvyks sausio 17-os vakaro 8 val, Auditorijoj. Prašome atvykti. Valdyba

Iškritęs per langą užsimušė

Trejų metų vaikutis Harry Slavin iškrito per langą Bronxe nuo ketvirto aukšto ir užsimušė.

Puiki vieta atsivesti savo pažįstamus valgyti. Geriausi steak'ai, chops, žuvų valgis. Skaniausi vynai ir degtinės. Prieinamos kainos. Pamėginkite.
JOHN'S RESTAURANT
302 E. 12th St., N. Y. C.(1-2 Avs.)
Mr. Danny Pucciatti, sav.
Įsteigta 1910.
(11-17)

LIQUOR STORES

Henry's Wines & Liquors praneša, kad turi puikių vietinių ir importuotų vynų ir degtinių už labai prieinamas kainas. Mūsų sandėlyje tik geriausios rūšies degtinės. Pamėginkite pas mus. **9-10 Ditmars Blvd. L. I. C. AS. 8-2192.** (8-14)

JEWELERY

DeNatale Bros. Jewelers. Didelis išpardavimas. Parduodame urmu. Kainos nužemintos, tinkamos jūsų biudžetui. Puikios dovanos jūsų mylimiesiems. Briliantų, žiedų, išbraižymų ir tt. **DeNATALE BROS., 1 Malden Lane, N.Y.C. 3-čios lubos. RE. 2-2966.** (7-13)

RESTAURANTS

Valgykite gilumoj Chinatown. JOY YOUNG RESTAURANT. Kinietiški valgiai, orientališka atmosfera. Geras valgis, už prieinamą kainą. Vėsu. Atdara nuo 11 v. ryto iki 2 v. ryto. Baras. **65 Mott St., N. Y. C. Rezervacijoms: WO. 4-8034. BE. 3-9404.** (10-12)

MISC. ADS

VENDOME PASTRIES. Puikiausi pyragėliai, iškepti su geriausiais sudėtiniais. Pyragėlių visiems pokiliams, vestuvėms, ir tt. Kainos labai prieinamos. **69-72 188th St., Fresh Meadows, L. I. RE. 9-9566—IL. 3715.**
(12-14)

NAT'S SERVICE STATION, 6149 Metropolitan Ave., Maspeth, L. I., kamp. Fresh Pond Rd. Atdara 24 valandas. Mechanikas visuomet ant vietos. Veltui nuplaunamo mašiną su kiekvienu 100 galonų geso. Įsigykite mūsų geso kortelę. **EVergreen 2-9131.** (12-15)

FELLMAN'S VANS. Anksčiau Maspethe, dabar Ridgewoode. Kaip nauji trokai, geras, atsargus patarnavimas. Mes perkraustome lokaliniai ar toliau. Esame apdrausti ir bonduoti. Mūsų perkraustytojai yra mandagūs vyrai, kurie žino savo biznį. **785 Cypress Ave. EVergreen 6-7857.**
(11-20)

Išrodykite gražiai drabužiuose, kurie yra ekspertiškai išvalyti. Nėra ekstra mokesties už išvalymą per 2 val. tą pačią dieną, arba vienos dienos patarnavimas. Išrodys kai nauji. Prieinamai.
JIM DANDY CLEANERS, 66-30 Grand Ave., Maspeth, L. I. IL. 8-3500.
(11-17)

F. & J. LUMBER & TRIM CO., Lentų, trim and mouldings,— windows, doors, sheetrock and plywood. Celotex, masonete, roofing and insulation. Budavotojams medžiagos ir luboms čerpių. Kainos prieinamos. **87-71 130th St., Richmond Hill, L. I. VI. 7-5303.**
(11-17)

NEW ERA LUMBER & TRIM. CO., Inc. Geriausios rūšies lentų Ceiling tile, wallboards, teleboard, Celotex, Sheetrock, Mouldings ir kitokios medžiagos namų savininkams, kontraktoriams ir budavotojams. Kainos prieinamos. **123-24 Rockaway Blvd., So. Ozone Park, L. I. VIrginia 3-8999.**
(11-17)

Didelis Atidarymas. ŠEŠT., SAUSIO 12 d. Čiužinėkite Brooklyno naujausioj arenoj. Matykite exhibicijas. Geras sveikas sportas jauniems ir seniems. 7:30 iki 10.30 v. v. Ne pirmd. šešt., sekmd. ir šventd. nuo 2 iki 5 v.v.
ROLLERAMA
24th Ave. & 86th St.—ES. 2-9173
(9-15)

VEIDRODŽIAI

Taipgi stiklinius viršus padarome pagal užsakymą. Sieniniai ir prie ugniavietės veidrodžiai. Rakandai ir ant deskų stiklų. Šios savaitės geriausias pirkinys: Whopping 48 x 72. Reg. $80.00. Dabar $65. Veidrodžiai su nupolišiuotais kraštais. Viską įstatome. Dėl geros rūšies kreipkitės pas
C. & R. GRANT
101 W. 53rd St. (6-7th Aves.)
CI.7-4294.
Nuolaida su šiuo garsinimu.
(10-16)

HELP WANTED MALE

Sheet Metal Mechanikas. Su patyrimu prie to darbo, electronic chassis, turintis kantrybės. Jeigu turite kvalifikacijas, tai turėsite puikų darbą, kitaip nėra reikalo kreiptis. **KEPCO LABS, FL. 8-5700.**
(8-14)

Superintendent. Flatbush. Aliejinis pečius. 3 kambariai, gesas ir elektra. Priskaitant gerą algą. **ES. 5-2116.** Po 6 v. v.
(10-12)

HELP WANTED—FEMALE

ABELNAS DARBAS
Slaugės
Registruotos ir Praktiškos

Prie visų pakaitų. Valymo slaugės operavimo rūme. 3 iki 11 v. v.—11 v. v. iki 7 v. ryto pakaitos. Liberališkos asmeniškos sąlygos. Alga pagal patyrimą ir mokslą. **Mrs. Talboth.**
MANHASSET MEDICAL CENTER HOSPITAL
1554 Northern Blvd.—MA. 7-4000
(12-18)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Gas Station. Puikioj vietoj. Renda $150. Daug pataisymų, gera proga tinkamam asmeniui arba partneriams. Geras biznis. Atsieikite persitikrinti. **A. & H. Service Station, 121-08—18th Ave., College Point, L. I. IN. 1-6129.**
(10-12)

AUTO INSURANCE. Yra vėliau negu jūs manote. Nereikia rankpinigių. Lengvi bankos susitarimai. Paskutinė data Sausio 31 d., š.m. Greitas patarnavimas pirmadieniais iki šeštadienių nuo 9 v. r. iki 9 v. v. **S. S. Siegel, 255 Livingston St., Bk'lyn, N. Y. UL. 2-5092.**
(11-17)

Fruit & Vegetable Store pardavimui. Ideališka vieta, geras biznis, gerai įsteigta. Savininkas išeina kariuomenėn. Priverstas parduoti. Peržiūrėkite ir persitikrinkite. Kaina prieinama. **902 Hunts Pt. Ave., Bronx, N. Y. DA. 9-7908.**
(11-17)

Maža Valgykla. 12 x 30. Gerame stovyje. Galima perkraustyti jūsų apylinkėje. Pilnai įtaisyta. Privatiškas savininkas. Labai prieinamai. Geras bargenas. **Dienomis HO. 5-0310. Vakarais HO. 8-7614.**
(12-18)

Retail Lumber Yard. Pardavimui ar išnuomavimui. Taipgi pilnai įtaisyta woodworking krautuvė. Įskaitoma pilna nuosavybė. Tai puikus pirkinys. Persitikrinkite po inspekcijos. **Cedarhurst, L. I. CE. 9-6064.**
(12-15)

RADIO & TV.

BOB'S TV REPAIRS. 24 hr. service. Only $3 plus parts. (Sat. & Sun. incl.). Expert TV & Radio repairs by a qualified, competent expert. Protect yourself. Deal with a reliable established service. **32-06 29th St., Long Island City, N.Y. - RA. 1-5823**
(11-14)

Didelės Nuolaidos. Sutaupinkite iki $100.. Naujos Hot-point ir Motorala Televizijos. Pertaisytos TV $19.95 ir aukščiau. Naujas setas garantuojamas vienus metus dėl paveikslų rodymo. 90 dienų dėl dalių—TV patarnavimas $2 už atėjimą. 6 mėnesių garantija ant tubų ir dalių. **BEDFORD MUSIC CO., TV SERVICE, 12 Bedford Ave., EV. 8-1590. Ant išmokesčių.**

PLYMOUTH RADIO & TELEVISION CO. praneša naują nusistatymą visiems draugams. Pataisome visokių rūšių radijus ir TV., duodame raštišką garantiją. Nemokamai apžiūrime. Prieinamos kainos. 10 A. M. iki 10 P. M. **45-08 48th St., Woodside, L. I. ST. 4-4400.**

PETS

Control bred Parakeets, Parrots. Taipgi turime ir mažyčių papūgėlių. Garantuotos dainuot karkarėlės, taipgi tropiškų žuvelių. Ilgam laikui garantuojame mūsų papūgas, žuvis. Turime visus reikalingus įtaisymus, prieinamai. **FISH & CHEEPS PET SHOP, 22 — 2nd Ave., N. Y. C.,** tarp 1st ir 2nd Aves. Atdara sekm. 12-4 val. dieną. **GR. 5-6450.**
(11-14)

AUTOS

Dėl gero nusipirkimo naudotų automobilių, visi garantuoti per autorizuotą pardavinėtoją, tai mėginkite pas:
THE M. & J. UPTON SALES & SERVICE
2301 Jerome Ave., 138th St., Bronx
Saukite Mr. Heller. Geri pirkiniai.
CYpress 5-1400
(11-17)

Plymouth 1956 Station Wagon. Pulkiame stovyje. Mes esame autorizuoti Plymouth ir DeSoto pardavėjai. 1 metų garantija ant visų naudotų mašinų. Labai prieinamai. JACKSON MOTORS, 95-10 Northern Blvd., Jackson Hts., L. I. TW. 9-1770.
(10-16)